

Samenvatting

Activering en bijstand na de staatshervorming: buitenlandse lessen, uitdagingen en kansen

Frank Vandenbroucke

Universiteitshoogleraar Universiteit van Amsterdam en houder van de leerstoel Herman Deleeck – Universiteit Antwerpen – Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck

Chris Luigjes

Junior onderzoeker Universiteit van Amsterdam – Faculteit der Maatschappij- en gedragswetenschappen

Kim Lievens

Junior onderzoeker KU Leuven – Faculteit Economie

Volwassenen zonder werk, die niet arbeidsongeschikt zijn, vallen in België terug op de werkloosheid of de bijstand. De federale overheid financiert de werkloosheid, terwijl de financiering van de bijstand gedeeld wordt tussen lokale besturen en federale overheid. De verhouding tussen het aantal bijstandsgerechtigden en het aantal werklozen is in de voorbije decennia grondig gewijzigd. Tijdens de voorbije 15 jaar veranderde ook de architectuur van het beleid. In de periode 2002-2004 kwam activering sterker op de voorgrond. Enerzijds werd een strak federaal beleidskader betreffende het regionale activeringsbeleid voor werklozen vastgelegd. Anderzijds kwam activering ook op de agenda in de bijstand, met federaal gedefinieerde instrumenten maar in een relatief vaag omschreven federaal normatief kader dat de lokale besturen veel vrijheid liet. In 2015 hevelde de zesde staatshervorming de bevoegdheid over de arbeidsmarktbegeleiding voor rechthebbenden op (equivalent) leefloon over van de federale overheid naar de gewesten, terwijl de financiering ervan een gedeelde verantwoordelijkheid van het federale en lokale bestuursniveau bleef. Tegelijkertijd werd de activeringsbevoegdheid inzake werkloosheid, die voor een groot deel reeds bij de gewesten lag, helemaal overgeheveld naar de gewesten, terwijl de financiering van de werkloosheid wel volledig federaal bleef. De vraag is hoe de gewesten met deze nieuwe bevoegdheden zullen omgaan: zullen ze het activeringsbeleid

van lokale besturen op een andere manier aansturen en/of ondersteunen dan vandaag het geval is? Deze vraag knoopt aan bij bekende uitdagingen van 'gedecentraliseerd beleid', die zich ook stellen in andere landen met een gelaagd bestuur. We onderzoeken daarom de dynamiek van de bevoegdheidsverdeling in enkele Europese landen.

Inhoudsopgave 40 jaar OCMW en bijstand